

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik - Sveriges förlorade oberoende och självständighet

1. Den svenska utrikes- och säkerhetspolitiken under medlemskapet i FN:s säkerhetsråd åren 2017 och 2018 – oberoende eller underordnad EU:s överstatliga gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik ?

1.1 Sverige i säkerhetsrådet - utrikesministern och mediaröster

Den 1 januari 2017 tog Sverige plats i FN:s säkerhetsråd för en tvåårsperiod och Sverige innehade ordförandeskapet under januari månad efter att Sverige hade valts in med 134 röster efter en kampanj som tog fart 2015 med slogan "Global commitment, independent voice" ("Globalt engagemang – oberoende röst"), som regeringen fick backa från "efter kritik mot att EU-medlemmen Sverige beskrivs som 'oberoende'." DN 31/12 -16

Utrikesminister Margot Wallström skrev i en debattartikel den 2 januari 2017 i Dagens Nyheter om vad Sveriges utrikespolitik vilar på : "Sveriges utrikespolitik vilar på en stadig grund av folkrätt, mänskliga rättigheter, jämställdhet och ett humanitärt perspektiv." Inget sägs, att den svenska utrikespolitiken vilar på EU:s överstatliga, gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP, enligt EU:s fördrag, där EU-rätten tar över både svensk lag och grundlag. Vad utrikesministern skriver om EU, förutom ett konstaterande att tiden kommer när EU ifrågasätts, är : "Sverige värnar FN:s samarbete med regionala organisationer. Det gäller inte minst samarbetet inom fred och säkerhet med EU och Afrikanska unionen. Som aktiv medlem i såväl FN som EU avser Sverige självklart att bidra till att stärka samarbetet dem emellan."

Fortfarande får man intrycket att Sverige har en oberoende utrikes- och säkerhetspolitik och massmedia korrigerade inte den bilden. EU:s överstatliga, gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik(GUSP) som Sverige är bunden av framkommer inte i artiklar Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, t ex artikeln "Säkerhetsrådet. Tunga globala frågor väntar Sverige i FN" i DN 31/12 -16, "Förvärrat världsläge tuff uppgift för Sverige i FN" i SvD 30/12 -16 och "Vi måste åtminstone enas" i DN 8/1 -17. Inte heller SvD:s ledare 3/1 -17 tar upp GUSP.

Allmänheten får en bild av en självständig svensk utrikes- och säkerhetspolitik som är felaktig och blir propagandistisk, när skyldigheterna enligt EU:s fördrag inte framgår. Detta ger anledning till att detaljerat redogöra för vad EU:s Lissabonfördrag innebär.

1.2 Med Lissabonfördraget utsträcktes EU:s överstatlighet till att gälla inte bara EG-fördraget utan också EU-fördraget i sin helhet

Med Lissabonfördraget (se Sieps, "Lissabonfördraget Konsoliderad version av EU:s fördrag 11 december 2007) , som består av dels EG-fördraget (EG) och dels EU- fördraget (EU), ändrades det tidigare Nicefördraget (se "Europeiska unionens grundlagar – efter Nice", Skogås 2003).

Europeiska rådet, EU:s stats- och regeringschefer i sammanträde, blev en EU-institution och fattar överstatliga beslut. Se artikel 13 EU, s 13, i Lissabonfördraget i jämförelse med artikel 7 EG, s 31, i Nicefördraget. Europeiska rådet fattar enligt artikel 15 EG, s 14, som ny EU-institution beslut som enligt artikel 288 EG, s 163, "är till alla delar bindande. Om ett beslut anger till vem eller vilka det

riktar sig, är det bindande endast för dessa.”

EG-rätten utsträcktes från EG-fördraget till att även gälla EU-fördraget, som tidigare hade haft i huvudsak mellanstatlig karaktär, och blev unionsrätt. EG-domstolen bytte följdenligt namn till EU-domstolen och fick överhöghet över även EU-fördraget med undantag för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, som alltså är föremål för överstatligt beslutsfattande. GUSP leds av en hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

”Den höga representanten ska leda unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Den höga representanten ska genom sina förslag bidra till utformningen av denna politik och ska såsom rådets /ministerrådets/ bemyndigade ställföreträdare verkställa den. Den höga representanten ska handla på samma sätt i fråga om den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.” Artikel 18.2 EU, s 17 i Lissabonfördraget.

Det betyder, att Sverige har förlorat sitt oberoende och sin självständiga utrikes- och säkerhetspolitik, vilket kommer att närmare redogöras för också i avsnitt 1.3.

Det har gått så långt, att Lissabonfördraget föreskriver, att när unionen intagit en ståndpunkt i en ifrågasatt fråga ska medlemsländer som är medlemmar av FN:s säkerhetsråd, som Sverige är för närvarande, se till att plats lämnas till unionens höga representant att på säkerhetsrådet bjudas in att lägga fram unionens ståndpunkt. ”När unionen har intagit en ståndpunkt till en fråga på Förenta nationernas säkerhetsråds dagordning, ska de medlemsstater som är medlemmar av säkerhetsrådet begära att unionens höga representant inbjuds att lägga fram unionens ståndpunkt.” Artikel 34.2 EU, s 27

Federica Mogherini är medlemsländernas höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och hon har en betydande diplomatjänst till sitt förfogande. EU:s utrikestjänst (EEAS) består av över 139 delegationer och kontor.

Det är unionens politik som medlemsländerna ska hävda i internationella sammanhang. ”1. Medlemsstaterna ska samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De ska där hävda unionens ståndpunkter. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik ska svara för denna samordning.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte alla medlemsstater deltar ska de deltagande medlemsstaterna hävda unionens ståndpunkter.” Artikel 34.1 EU, s 26

Sverige har förlorat sin oberoende röst och självbestämmanderätt.

I nästa avsnitt går Lissabonfördragets bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ytterligare igenom. Hur många vet, att det återstår bara ett beslut av Europeiska rådet och några knapptryckningar i parlamenten så har unionen ett gemensamt försvar med påföljd att den svenska militära alliansfriheten är ett minne blott ?

1.3 EU:s överstatliga, gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP, enligt Lissabonfördraget

I EU:s fördragets avdelning V, ”Allmänna bestämmelser om unionens yttre åtgärder och särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken”, s 20 – 33, framgår den överstatliga utrikes- och säkerhetspolitiken i artiklarna 21-46.

Enligt artikel 22 i kapitel 1 ska Europeiska rådet (EU:s stats- och regeringschefer i sammanträde) fastställa unionens strategiska intressen och mål på grundval av de principer och mål som anges i fördraget. ”Europeiska rådets beslut om unionens strategiska intressen och mål ska gälla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och andra områden som omfattas av unionens yttre åtgärder.”

Enligt kapitel 2, ”Särskilda bestämmelser om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken” framgår unionens allomfattande befogenheter i sådana frågor av allmänt intresse i artikel 24. ”1. Unionens befogenhet i fråga om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska omfatta alla utrikespolitiska områden och alla frågor som rör unionens säkerhet, inbegripet den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken omfattas av särskilda regler och förfaranden. Den ska fastställas av Europeiska rådet och rådet /ministerrådet/ med enhällighet, om inte annat föreskrivs i fördragen. ... Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska genomföras av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och medlemsstaterna, i enlighet med fördragen. ...

3. Medlemsstaterna ska aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig stabilitet och ska respektera unionens åtgärder på detta område.

Medlemsstaterna ska arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De ska avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet och den höga representanten är ska sörja för att dessa principer följs.”

I artikel 25 preciseras vad genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska omfatta för delar. ”Unionen ska genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

a) genom att fastställa de allmänna riktlinjerna,

b) genom att anta beslut som innehåller,

i) de åtgärder som ska vidtas av unionen,

ii) de ståndpunkter som ska intas av unionen,

iii) de närmare bestämmelser för genomförandet av de beslut som avses i leden i och ii, och

c) genom att stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna och deras politik.”

I artikel 26 preciseras de roller som Europeiska rådet, rådet, unionens höga representant och medlemsstaterna har. Utrikes- och säkerhetspolitiken fastställs av EU:s institutioner och medlemsstaterna har i huvudsak förlorat sin nationella självbestämmanderätt.

”1. Europeiska rådet ska identifiera unionens strategiska intressen, ange målen och fastställa de allmänna riktlinjerna, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser. Det ska anta nödvändiga beslut. ...

2. Rådet ska utforma den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra denna på grundval av de allmänna och de strategiska riktlinjer som Europeiska rådet har fastställt.

Rådet och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik ska säkerställa enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande.

3. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska genomföras av den höga representanten och medlemsstaterna med utnyttjande av nationella resurser och unionens resurser.”

I artikel 27 preciseras den höga representantens uppgifter och stödfunktionen, en europeisk avdelning för yttre åtgärder, diplomattjänsten. ”1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, som är ordförande i rådet i konstellationen utrikes frågor, ska genom sina förslag bidra till utformningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att de beslut som antas av Europeiska rådet och rådet genomförs.

2. Unionen ska företrädas av den höga representanten i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den höga representanten ska på unionens vägnar föra den politiska dialogen med tredje part och framföra unionens ståndpunkt i internationella organisationer och vid internationella konferenser.

...”

I artikel 28 finns bestämmelser om de operativa insatserna. ”1. När den internationella situationen kräver en operativ insats av unionen, ska rådet anta nödvändiga beslut. De ska ange mål, omfattning, de medel som ska ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor de ska genomföras.

Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för ett sådant beslut, ska rådet se över principerna och målen för beslutet och fatta de nödvändiga besluten.

2. De beslut som avses i punkt 1 ska vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

3. ...

...”

I artikel 30 anges att varje medlemsstat eller unionens höga representant ensam eller med stöd av kommissionen ”får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och lägga fram initiativ eller förslag för rådet.”

Artikel 31 handlar om beslutsförfarandet. Europeiska rådet och rådet fattar beslut enligt detta kapitel med enhällighet, om inte annat föreskrivs i detta kapitel. ...

Om en rådsmedlem avstår från att rösta och motiverar sitt avstående genom att avge en formell förklaring enligt detta stycke, ”ska rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa beslutet men ska godta att beslutet är förpliktande för unionen. ... Om de rådsmedlemmar som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder minst en tredjedel av medlemsstaterna, som samtidigt omfattar minst en tredjedel av unionens av befolkning, ska beslutet inte antas.”

I punkt 2 och 3 anges när rådet ska besluta med kvalificerad majoritet.

”Om en rådsmedlem förklarar att denne av skäl av vital betydelse som rör nationell politik och som denne redogör för avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som ska fattas med kvalificerad majoritet, ska omröstning inte ske. Den höga representanten ska i nära samråd med den berörda medlemsstaten söka en lösning som denne kan godta. Om detta inte lyckas, får rådet med kvalificerad majoritet begära att frågan ska hänskjutas till Europeiska rådet för ett enhälligt beslut.”

Enligt punkt 4 ska rådsbeslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser fattas med enhällighet.

I artiklarna 32-35 regleras medlemsstaternas uppträdande i internationella sammanhang som tidigare redogjorts i huvudsak.

Framställningen kompletteras med bestämmelserna i artikel 32 som reglerar medlemsländernas åtgärder och åtaganden i internationella sammanhang och visar hur bundna EU-länderna är. Vidare redogörs för artiklarna 33 och 35.

” Artikel 32

Medlemsstaterna ska samråda med varandra inom Europeiska rådet och rådet om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att fastställa en gemensam inställning. Innan någon åtgärd får vidtas i internationella sammanhang eller något åtagande som skulle kunna påverka unionens intressen får göras, ska varje medlemsstat samråda med övriga medlemsstater i Europeiska rådet eller rådet. Medlemsstaterna ska genom ett konvergent uppträdande säkerställa att unionen kan hävda sina intressen och värderingar i internationella sammanhang. Medlemsstaterna ska vara solidariska sinsemellan.

När Europeiska rådet eller rådet har fastställt unionens gemensamma inställning enligt första stycket, ska unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och medlemsstaternas utrikesministrar samordna sin verksamhet i rådet.

Medlemsstaternas diplomatiska beskickningar och unionens delegationer i tredjeländer och vid internationella organisationer ska samarbeta sinsemellan och bidra till utformningen och genomförandet av den gemensamma inställningen.”

Artikel 33 handlar om att rådet kan på förslag av den höga representanten utse en särskild representant med mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel 35 föreskriver att medlemsländernas diplomatiska och konsulära myndigheter, deras representanter vid internationella organisationer och unionens delegationer ska samarbeta, så att unionens berörda beslut som fastställer unionens ståndpunkter och åtgärder följs. Så sammanlänkas medlemsländernas utrikesförvaltningar med den höge representantens centraliserade utrikestjänst för att genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

1.4 GUSP : Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken ska utgöra en integrerande del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och finns i ett särskilt avsnitt 2 som omfattar artiklarna 42-46 EU, s 29-33. Artikel 42.2, s 29f, anger vad den syftar till .

” 2. Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken ska omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta. Europeiska rådet ska i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt detta avsnitt ska inte påverka den särskilda karaktären hos vissa

medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den ska respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras försvar förverkligas genom Atlantpaksorganisationen (Nato), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.”

Alltså : 1) Ett gemensamt försvar kräver ingen fördragsändring och är bara några knapptryckningar borta ; med ett enhälligt beslut av Europeiska rådet och beslut av medlemsländerna enligt deras konstitutioner, 2) Etiketterna för vissa länders säker- och försvarspolitik påverkas inte och 3) Natoanpassning. Unionens politik ska vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom Nato.

Enligt artikel 42.3 EU, s 30, har den Europeiska försvarsbyrån upprättats. ”Medlemsstaterna förbinder sig att gradvis förbättra sin militära kapacitet. Byrån för utveckling av försvarskapacitet och för forskning, anskaffning och försvarsmateriel (nedan kallad *Europeiska försvarsbyrån*) ska identifiera de operativa behoven, främja åtgärder för att tillgodose dessa, bidra till att identifiera och i förekommande fall genomföra varje åtgärd som behövs för att förstärka försvarssektorns industriella och tekniska bas, delta i utformningen av en europeisk politik för kapacitet och försvarsmateriel samt hjälpa rådet att utvärdera om den militära kapaciteten har förbättrats.”

Till chefen för Europeiska försvarsbyrån Jorge Domecqs inlägg ”Fördjupat samarbete om försvaret kan spara miljarder” på DN.Debatt den 11 mars 2017 tillfogade DN en faktaruta där det stod bl a : ”Europeiska försvarsbyrån (EDA) är ett mellanstatligt organ inom EU:s rådsstruktur. EDA har sitt säte i Bryssel, inrättades 2004 för att stödja medlemsländerna i att utveckla europeisk försvarsförmåga.” Men Lissabonfördraget, som sattes i verket 2009, innebär, som har framgått ovan, att Europeiska försvarsbyrån har en överstatlig karaktär .

Enligt artikel 42.7 EU, s 30 , har medlemsländerna ömsesidiga försvarsförpliktelser och de ska vara förenliga med åtagandena inom Nato. ” 7. Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den medlemsstaten stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Detta ska inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

Åtagandena och samarbetet på detta område ska vara förenliga med åtagandena inom Nordatlantiska försvarsorganisationen, som för de stater som är medlemmar i denna också i fortsättningen ska utgöra grunden för deras kollektiva försvar och den instans som genomför det.”

Enligt artikel 41 EU, s 28f , ska för finansiering av förberedande verksamhet för en operativ kapacitet som stöder sig på civila och militära resurser som inte ska belasta unionens budget en startfond med bidrag från medlemsländerna tas i anspråk. Förpliktelserna är inte gratis.

Den 6 mars 2017 tog rådet beslut om en ny, operativ EU-försvarsledning /planerings- och ledningskapacitet/ vid EU:s militära stab i Bryssel för gemensamma säkerhets- och försvarsuppdrag och -insatser.

En europeisk försvarsfond håller också på att ta form. ”Det /rådet/ välkomnar också kommissionens avsikt, som presenteras i kommissionens meddelande av den 30 november 2016, att under första halvåret 2007 lägga fram ytterligare förslag om inrättandet av en europeisk försvarsfond, inklusive en del om den gemensamma kapacitetsutveckling som medlemsstaterna gemensamt ska komma överens om, och en forskningsdel (som inleds genom lanseringen av en förberedande åtgärd för försvarsrelaterad forskning) som ska behandlas inom ramen för nästa fleråriga budgetram.”
Se ”Rådets slutsatser om framstegen med genomförandet av EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet” Bryssel 6.3.2017, s 1

EU:s utrikesrepresentant Federica Mogherini kommenterade : ”Budskapet från EU:s utrikes- och försvarsministrar efter deras gemensamma möte var tydligt och samstämmigt : vi går stadigt mot ett starkare försvarssamarbete och vi kommer att fortsätta att göra mer.” Se ”Säkerhet och försvar : rådet gör översyn och enas om bättre stöd till militära uppdrag” Bryssel 6.3.2017 , s 1

Rådet ”ser fram emot ytterligare arbete med att stärka relevansen, användbarheten och insatsförmågan hos EU:s verktygslåda för snabba insatser, inbegripet EU:s stridsgrupper, särskilt i syfte att stärka deras modularitet, beredskap och effektiva finansiering. Som en del av detta bör ytterligare överväganden göras i fråga om de särskilda arrangemang och bestämmelser om gemensamma kostnader och andra finansiella bestämmelser för snabbinsatser i allmänhet och EU:s stridsgrupper i synnerhet.” ”Rådets slutsatser ...” , s 3 Det blir fråga om nya pålagor.

2. Regeringens Utrikesdeklaration 2017 klargör inte att Sverige är bunden av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik enligt Lissabonfördraget

Utrikesminister Margot Wallström föredrog Utrikesdeklaration 2017 i riksdagen den 15 februari. Där sägs bl a : ”EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Unionens globala strategi får stor betydelse för förmågan att hantera kriser både med civila och militära medel. Sverige ska aktivt verka för att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, Vi välkomnar det utvecklade samarbetet mellan EU och Nato och vill att EU ska samverka närmare med FN.” , s 2

Men den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikens överstatliga karaktär och skyldigheter för Sverige framgår inte. Hur många förstod att det talet förebådade nya, stora steg på vägen mot ett gemensamt försvar , såsom redogjordes i förgående avsnitt ?

Vidare sägs i Utrikesdeklarationen : ”Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ökat samarbete på bred front : i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE, med Nato och genom en stark transatlantisk länk.” , s 2 . Inte heller här framgår Sveriges beroende och förlorade självständighet enligt Lissabonfördraget.

När det gäller medlemskapet i FN:s säkerhetsråd och Syrien sade utrikesministern : ”FN måste spela en central roll. Vår plats i säkerhetsrådet erbjuder ett forum där vi kan arbeta för eldupphör, humanitärt tillträde, återgång till fredsförhandlingar samt ansvarsutkrävande för krigsförbrytelser, allvarliga övergrepp och användning av kemiska vapen.” , s 5.

Men regeringen uttryckte inte bundenheten till att det är EU:s ståndpunkter som ska hävdas i säkerhetsrådet och att plats ska begäras att lämnas till unionens höga representant att lägga fram unionens ståndpunkt , såsom jag tidigare redogjort för .

Dessa begränsningar innebär, att Sverige i huvudsak har förlorat sitt oberoende och sin självständighet i utrikes- och säkerhetspolitiken.

3. Avslutning

Med rådsbeslutet den 6 mars 2017 av EU:s utrikes- och försvarsministrar togs nya steg på vägen mot ett gemensamt försvar genom inrättandet av en ny, operativ EU: försvarsledning och utvecklandet av en ny EU-försvarsfond för snabba insatser, inbegripet EU:s mycket kostsamma stridsgrupper som kommer att kräva en ny finansiering. De fördragsmässiga förutsättningarna för

ett gemensamt försvar finns redan, som tidigare visats, i Lissabonfördraget. Försvarsbyrån och startfonden har tidigare inrättats som också påpekats.

Denna utveckling mot ett gemensamt försvar i EU står i strid med förutsättningarna för den svenska folkomröstningen 1994 om EU-medlemskapet där det klargjordes att den svenska militära alliansfriheten inte skulle äventyras. I broschyren "EU-avtalet" utgiven av Utrikesdepartementet, Handelsavdelningen 1994 och utdelad till alla hushåll stod : "Fortsatt militär alliansfrihet har varit svensk utgångspunkt, såväl när medlemsansökan inlämnades som under förhandlingarnas gång. Detta krav har också tillgodosetts." , s 13. Starka skäl finns för en ny folkomröstning om det svenska EU-medlemskapet.

Kaj Lidén

www.EU-kommentar.se